

Anonīms lūdzējs internetā.

EGONA ZĪVERTA FOTO

- ILZE OZOLIŅA
- LIENA RIMKUS

Centrālās statistikas pārvaldes apkopotie dati liecina, ka nabadzības līkne turas diezgan pārliecinoši, vismaz pēdējos gados: 2022. gadā Latvijā nabadzības riskam bija pakļauti 419 000 jeb 22,5% iedzīvotāju. Tieši tāds pats procents attiecināms arī uz 2021. gadu un, visdrīzāk, arī uz pērno. Kā rīkoties, ja esi vienīgais apgādnieks, pelni minimāli un kāds no ģimenes locekļiem saslīkst? Kā sagādāt vakariņas savējiem? Pēdējā laikā manāma jauna tendence – palīdzību lūgt internetā, turklāt anonīmi.

Palīdzēja tikai viens

“Labvakar, ceru, ka šeit ir kāds, kam sirds ir īstajā vietā! Varbūt kāds var palīdzēt ar pārtiku un piena maisījumu un piebarojumu mazulim. Esmu jau lūgusi biedrības palīdzību, bet vēl atbildes nav, noteikti svētku laika dēļ.

Vīram diemžēl ir sanācis saslimt ar kovidu, tādēļ šobrīd strādāt nevar, un nav vēl ienākusi alga – kavējas. Lūdzu, bez pārmetumiem, jo tiešām nezinu, ko darīt šobrīd. Nekad neesam lūguši palīdzību, bet likšu anonīmi, jo tiešām ir ļauni cilvēki, kuriem patīk tikai ielīst citu cilvēku dzīvēs.” Šis ir tikai viens no daudzajiem palīdzības lūgumiem *feisbuka* (FB) grupā, kurā apvienojušies daudzi liepājnieki. Gandrīz visi no tiem ir anonīmi.

Šomēnes, skrullējot FB ziņu lenti, pamanām kārtējo palīgā saucienu. Arī tas ir anonīms, tomēr noprotams, ka lūdzēja ir sieviete. Viņa stāsta, ka audzina trīs mazus bērnus un dzīves situācija ir spiedīga. Īsi pēc Ziemassvētkiem jaunākā meitiņa saslimusi ar elpceļu vīrusu, un, lai no tā veiksmīgi izārstētos, ārsts rekomendējis iegādāties

inhalatoru, caur kuru iespējams elpot izrakstītos medikamentus. Kā ikviena mīloša māte arī šī sievietē pēdējos līdzekļus ieguldījusi bērna ārstniecībā, pārtikas iegādei pāri palikuši vien graši. Viss, ko sieviete lūdza, bija palīdzēt ar pārtiku, kamēr ģimene saņem vēl kādu papildu naudu.

Viņas lūgumam komentāros atsaucās diezgan daudzi, vieni solīja paši ģimenei nogādāt ēdienu, citi vaicāja pēc pakomātu adreses, vēl kāds mudināja atsūtīt bankas kontu. Pēdējam gan sieviete ilgi tielējās, naudu ņemt negribot, tikai pārtiku.

Nedēļu pēc lūguma publicēšanas sazināties ar sievieti, lai noskaidrotu, kāda ir situācija, vai kāds atsaucies un kā nu tā gadījies, ka pēc ēdiena jālūko internetā, turklāt anonīmi. Iveta (vārds mainīts) ir kurzemniece.

“Pirmo reizi prasīju internetā. Man bija ļoti liels kauns likt šo lūgumu, bet nebija izejas. Divas iespējas – vai nu eju uz ielas prasīt, vai noskatos no citiem, kas FB līdzīgi prasa. Jā, daudzi atsaucās, prasīja, ko vajadzētu utt., bet vienīgā, kas palīdzēja, bija sieviete, kas ziedoja 50 eiro,” stāsta Iveta.

Sieviete neslēpj, ka šobrīd darba attiecību viņai nav, turklāt trīs bērnus audzina viena. Lielākais ir desmit gadus vecs, bet jaunākais augustā uzsāks bērnudārza gaitas. Viņu satrauc arī, vai vasaras beigās izdosies atrast darbu. “Dzīvoju nelielā pilsētiņā, darba iespēju te ir maz,” viņa paskaidro un piebilst, ka labprāt mainītu visu – dzīvesvietu un arī pilsētu.

“Nu tā sanāca, ka divatā vēl varējām iztikt, bet dzīvesbiedrs visam atmeta ar roku, paliku viena. Nokārtoju trūcīgās ģimenes statusu. Lielākoties pārtiekam no labdarības izsniegtajām pārtikas pakām. Labi, ka skolnieks paēd skolā siltu ēdienu bez maksas. Elektrību, īri mēģinu nomaksāt no bērnu naudas. Bērnu tēvs

Liepājas Sociālā dienesta apkopotā informācija liecina, ka šobrīd trūcīgā statusā piešķirts 1112 liepājniekiem, savukārt 991 persona nokārtojusi maznodrošinātā statusu.

alimentus nemaksā, iesniedzu viņu *uzturlīdzekļos*, bet tur man skaidroja, ka kādus 3–6 mēnešus jāgaida lēmums, arī malkas pabalstu tikko kā nokārtoju, tagad gaidām. Līdz tam mājās ir, kā ir,” Iveta skaidro. Reizēm palīdzot arī brālis, tomēr pašam ar naudām nemaz tik labi neejot. Solījies februārī māsu vairāk atbalstīt.

Vaicāta, vai ir lūgusi atbalstu kādā no labdarības organizācijām, sieviete atbild apstiprinoši. Vienā no tām solīts drīzumā palīdzēt, bet citā, kurā Iveta vērsusies jau vairākkārt, palīdzība šoreiz atteikta. “Trīs gadu laikā jau trīs reizes mums palīdzēja. Prasīja, kāpēc situācija nemainās? Protams, es saprotu, nevar visu laiku

palīdzēt vienam un tam pašam,” Iveta ir saprotoša.

“Viss saprotams, daudzi neuzticas šādiem anonīmiem lūgumiem, pati arī droši vien neticētu. Ja iespējams, tad vajag cilvēku pārbaudīt pirms tam, varbūt aprunāties. Es atsaucos katram, kurš man privāti uzrakstīja, tie cilvēki varēja apskatīt manu profilu, bet palīdzēja tikai viena sieviete. Nezinu, varbūt izskatījās, ka man visa gana.”

Drēbes žvē pie televizora

To, ka šāda tendence lūgt palīdzību internetā nav nekāds jaunums, liecina arī iepriekšējo gadu ieraksti ar līdzīgu problēmu loku.

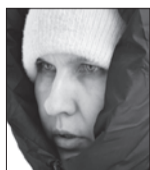
“Vēršos pie jums pēc palīdzības. Esmu es un mans sešgadīgais dēliņš, kuru audzinu viena nu jau ceturto gadu. Cīnāmies ar grūtībām, bet šoreiz esmu bezspēcīga. Būtu ļoti pateicīga, ja kāds mums varētu palīdzēt ar malku. Dzīvoklis auksts, istabu apsildu ar televizoru, jo mums ir veco laiku lielais televizors, bērna drēbes arī karinu, lai žūst pie televizora. Ir reizes, kad ieslēdzu elektrisko sildītāju, bet tas nav risinājums, jo nespēju samaksāt par elektrību. Sirds lūst, kad bērns saka: “Man patīk siltums.”

Nu jau pagājis gads. Laikraksts sazinās ar sievieti atkārtoti, lai noskaidrotu, vai situācija uzlabojusies. >>

ES DOMĀJU TĀ: KĀ ATŠĶIRT PATIESU PALĪDZĪBAS LŪDZĒJU NO KRĀPNIEKA?

DAIGA LUTERE
EGONA ZĪVERTA FOTO

Velga Liniņa – pavāre:
– Jābūt uzmanīgam, nevis lētticīgam. Ja palīdzību kāds lūdz *feisbukā*, internetā, tad jāizpēta konkrētās personas profils, bildes, kur dzīvo, kur strādā. Varbūt vajag lūdzējam piezvanīt, nevis aklī uzticēties un tikai pārskatīt savu naudu. Mani ir mēģinājuši aprāpt telefonkrāpnieki. Vienu reizi pat teica, ka zvana no policijas, bija nepatīkami. Es esmu uzmanīga.

Karīna Borova – uzņēmēja:
– Var atšķirt, tikai pašam jābūt vērtīgam un jāiedziļinās konkrētajā situācijā. Nevajag naudu pārskatīt svešiniekam tūlīt, automātiski. Ja lūdz palīdzēt ar interneta starpniecību, jāizpēta cilvēka profils. Cilvēki ir labestīgi un atbalstoši, bet kļūt par krāpnieka upuri nav patīkami. Ja nepieciešams un prasa, es palīdzu tikai pazīstamiem cilvēkiem. Laba lieta uztaisīt sev slēgto profilu.

Skaidrīte Šenvalde – liepājniece:
– Man ir personīgā pieredze. Pati pirms laika lūdzu palīdzību internetā, jo biju nonākusi ļoti smagos dzīves apstākļos, kad nebija nekā. Manuprāt, vislabākais, uzticamākais variants ir tāds, kādu es piedāvāju. Rakstīju, ka vajag palīdzību, bet esmu gatava strādāt un par padarīto saņemt atlīdzību. Prasu, bet esmu gatava dot arī pretim, strādāt jebkuru darbu. Tātad es neesmu krāpniece.

Velta Iesalniece – pensionāre:
– Paskatos konkrēta cilvēka profilu internetā. Kādas viņam bildes, kāda par viņu informācija. Zinu gadījumus, kad jauna sieviete stāstīja, cik viņa nabadzīga, bet pati dzīvoja trīsstāvu privātmājā. Vīrs internetā arī saskāries ar palīdzības prasītājiem, krāpniekiem. Reiz lūdza palīdzēt, jo it kā māja nodegusi. Manuprāt, visdrošāk, lai netiktu piekrāpta, palīdzēt dzīvnieku patversmēm, un es to daru.

Ēriks Hūns – liepājnieks:
– Ļoti delikāta tēma. Esmu saskāries, ka prasa ziedot un pat asaras birst, bet beigās atklājas, ka ziedotais tiek pārdots. Es ieteiktu dot vai nu tikai ar oficiālu ziedošanas organizāciju starpniecību, kas vispirms pārbauda palīdzības lūdzējus, vai arī ziedot pazīstamiem cilvēkiem, tādiem, ar kuriem ir kopēji paziņas. Ziedojojam pilnīgi svešiem, ir liela iespēja tikt piemānītiem, un tas ir ļoti, ļoti nepatīkami.

